

Bakos István: A világ magyarságáról

**Csíkszentimréen az Európa Szabadegyetemen és a Lakiteleki Népfőiskolán 2007. augusztusában tartott előadások írásos változata*

Mindenek előtt megköszönöm a meghívást, szíves fölkerésüket a világ magyarságáról szóló előadásra. Előrebocsátom, hogy nemzetünk egyharmada a mai magyar állam határain kívül, egyhatoda pedig a Kárpát-medencén túl él. Mivel népünk több mint ezer esztendő Kárpát-medencei őshonos létét jobban ismerik, *előadásomban a Kárpát-medencén kívüli világ magyarságával, egyhatodnyi nemzetrészünkkel foglalkozom.* Őket, gyakran emigránsoknak, disszidenseknek, kivándorlóknak, máskor magyar diaszpórának hívják, én itt és nemzetismeret tankönyvünkben is *külhoni magyaroknak* nevezem e sokrétegű szórványt. **A világ magyarságáról**, benne a külhoni magyarokról **könyvtárnyi irodalom szól**, s az egyik legnagyobb forrást, az *Emigrációs Gyűjteményt*, a magyar emigráció közreműködésével a Lakiteleki Népfőiskolán hozta létre és gyarapítja a 90-es évektől **Lezsák Sándor**.

Ilyenkor nyáron a külhoniak is összejönnek, tanácskoznak, időlegesen egy-egy magyar szigetet alkotván a világ különböző tájain. Így például a Reménység Tavánál (USA) most tartja évi **Itt–Ott** táborát a Magyar Baráti Közösség, Svédországban Tangagardenben az **Anyanyelvőrzők** magyar nyelvtábora zajlik, augusztus elején a Sik Sándor Cserkészparkban (USA) volt a **KMCSSZ központi vezetőképző tábora...**A világ számos helyén vannak kisebb nagyobb összejövetelei a nyugati világ szóránymagyarságának, amikor néhány napig, legföljebb két hétig nyelvében élhet ez az idegen népek tengerében élő nemzetrészünk is.

KI A MAGYAR? MI A MAGYAR?

„Én a magyarságom soha nem szégyelltem,/de soha nem is kérkedtem vele,/

Nem pávatoll! Egy mártír pillanatban/ csak a bőrrömmel együtt jönne le.”

Amikor a nagyvilágban szétszórta, zömében apró szórványokban élő, de összességében elég nagyszámú magyar nemzetrészről szólunk, először is tisztáznunk kell: **kiket nevezhetünk magyarnak? Mikortól nevezhető egy néptöredék nemzetrésznek? Mi az, ami az egyes embert magyarrá teszi más emberek között?** Mi az a sajátosság, ami a magyar közösséget mássá, külön nemzetté teszi a többi nép között? Meddig tekinthető magyarnak valaki?

A magyaroknak nincsenek olyan pontosan meghatározható alkati vonásai, amelyek alapján megkülönböztethetők lennének a többi európai néptől. Az antropológusok és a nyelvészek vitái ellenére

az azonban elmondható, hogy elődeink zöme nem indoeurópai, hanem finnugor, szkíta, turanid – türk eredetű, sőt a kelet-ázsiai, kaukázusi és iráni népekkel is rokonságba kerültek idevándorlásunk során.

A Kárpát-medencében bizonyos népelemeink (hun, avar és türk), másfélezer éve történt honfoglalása, megtelepedése óta az addig sem egyívású magyarság *újabb népekkel keveredett*. Mindenekelőtt keveredett a még itt élő elődnépeink mellett a különböző **szláv**, kelta, római, germán, szarmata, és más gyér számú néptörzsekkel, majd a történelem viharában hozzánk sodródott nomád (besenyő, kun, jász stb.) népekkel. De az ezer éve létrejött Magyar Királyságba települő, menekülő vagy beszivárgó csehekkel, románokkal, szászokkal, zsidókkal és más népekkel is történt kisebb-nagyobb mértékű egybeolvadás, összeházasodás. Ez azonban nem magyar sajátosság, hiszen ha utánanéznünk, fölfedezhetjük, hogy hozzánk hasonlóan genetikai keverék majd minden európai nép. Az angolok ősei között például megtalálhatjuk a briteket, keltákat, , normannokat angolszászokat, vikingeket. A spanyolok ősei közül említhetjük az ibérek, a latinokat, a gótokat és mórokat. A *németek*: poroszok, bajorok, osztrákok, szászok.. is különböző gyökerekkel rendelkeznek.

„A magyarság nem a test, nem a vér, hanem a lélek kérdése” - vallotta kiváló néprajztudósunk, *Győrfy István*. Ha közelebbről megvizsgáljuk e közös lélek természetét és összetevőit, akkor fölfedezzük, hogy ezernyi összetevője van. **A közös nyelv, a közös sors, a kultúra, a történelem, a közösen formált hagyományok, szokások, a hitélet, a jellemző értékrendbeli és erkölcsi vonások.** Ezek a **nemzeti identitás meghatározó elemei**.

A nemzet szellemi alkotás, történelmi sorsközösség vállalása és egyben feladat is, mert a **„Kultúrát nem lehet örökölni. Az elődök kultúrája egykettőre elpárolog, ha minden nemzedék újra meg újra meg nem szerzi magának”** – írja **Kodály Zoltán**. Különböző tájegységekben formálódott a nemzeten belül az a sokszínűség, amely a magyar kultúrát, az életvitelt, a hagyományokat, a népszokásokat, népzene, a népviseletet, a mentalitást (viselkedést) oly változatossá, gazdaggá teszi. A tájanként kialakult néprajzi csoportok olyan identitás- tudattal, sajátosságokkal rendelkeznek, amelyet *sorsközösség formált*. A *székelyek, a jászok, a kunok* vagy a *csángók* a közös eredet hite, a viselet, az összetartó hagyományok, a vallási és életviteli különbségek révén kitűnnek környezetükből. A palócokat, a vasiakat, a somogyiakat, a hajdúságiakat, a szegedieket nyelvjárásuk is megkülönbözteti egymástól. E sokszínűség növelte a magyar állam életképességét és táplálta a magyar nemzet fejlődését, amely a 16. századtól a török és osztrák birodalmak elnyomó, uralmi politikája következtében megrekedt.

Az újkori magyar nemzet a reformkor évtizedeiben – 1825 és 1848 között –, illetve az ezeket betetőző 1848/49-es forradalom és szabadságharc révén született meg. Ekkor vált tudatossá nemcsak az országot irányító - és földjeinek nagy részét birtokló - arisztokráciában és a nemességben, hanem a felszabadított jobbágyok és a közrendű iparosok, tisztviselők, polgárok zömében is, hogy a magyarság léte, szabadsága és haladása olyan közügy, amelyért minden honpolgár felelős. A reformkori magyar nemzet alkotóereje olyan új nemzeti intézményeket hozott létre, mint a **Nemzeti Múzeum** vagy mint a **Magyar Tudományos Akadémia**. A tudományok e fellegvára körül megszerveződő szellemi erő a 19. század derekára elérték, hogy **a magyar hivatalos nyelv** lett a közigazgatásban, az oktatásban.

A szabadságharc leverése és **a megtorlás** súlyos gazdasági és politikai veszteségek mellett **valóságos szellemi Mohács volt** a magyarság számára. Kivégezték, elesett, emigrált, bebörtönözték vagy belső emigrációba vonult a reform-nemzedék színe-java, a legnemzetibb, legműveltebb, lelkiileg ép, európai-magyar szellemi elit. Ez mind 1848/49, mind 1956 után **nagyobb vesztesége volt a magyar társadalomnak, mint a háborús pusztítások**. Mert az igazi veszélyt nem a tatár, török, német, orosz megszállók és a pusztítások jelentették, hanem a lelki- szellemi összeomlás, önfeladás. Ahogyan **Ady** írja: *„Elveszünk, mert elvesztettük magunkat!”*

A NYUGATI MAGYAR EMIGRÁCIÓ KIALAKULÁSÁRÓL, TÖRTÉNETI RÉTEGZŐDÉSÉRŐL

A *külhoni magyarok neves ELŐFUTÁRAI* közül kiemeljük a rokoni-családi kapcsolatépítő uralkodóinkat akik nemzetünk jóhírét vitték a világba, mint a 800 éve született **Szent Erzsébet**, és folytatódhat a sor a portugálok védőszentjével, **Izabellával**, Skóciai **Szent Margittal**, a lengyelországi **Szent Hedviggel és Kingával**, sőt említhetjük a bizánci **Szent Eirénét**, akit itthon Piroskának hívtak. A török uralom idején igen nagy hatással voltak a nemzet életére és külföldi megítélésünkre azok az *európai műveltségre, tudásra törekvő, külföldi egyetemeken tanuló* diákok, a *peregrinusok*, akiket a hazai egyetemek hiánya, illetve egyházuk, családjuk, tudásvágyuk, tehetségük külföldre vezetett, tartósan ott is marasztott, illetve hazahozott. Gondoljunk pl. **Janus Pannoniusra**, a bibliafordító **Károly Gáspárra**, avagy **Szenczi Molnár Albertre, Pápai Páriz Ferencre, Apáczai Csere Jánosra** és jeles társaikra, akik fontos szerepet játszottak magyar műveltség gyarapításában, kapcsolatainkban.

A politikai emigráció **Thököly** és **Rákóczi** fejedelem és híveik száműzetéséhez nyúlik vissza.

A NYUGATI MAGYAR DIASZPÓRA GYÖKEREI A 48-AS EMIGRÁCIÓHOZ KÖTHETŐK, mivel ekkor menekültek el és szóródtak szét a világban olyan tömegben honfitársaink, akik a későbbi emigrációk életére is folyamatos hatással voltak.

A száműzöttek jórésze a rendkívül nehéz körülmények ellenére évtizedeken át táplálta a forradalom tüzét, ápolta szellemét itthon és külhonban egyaránt. Nélkülük nem lett volna oly erős a hazai ellenállás, nem lett volna oly megfontolt a kiegyezés. Kossuth az emigrációban élő tanúként idézte föl az itthoniaknak a reformkor és a szabadságharc általa őrzött szellemét. Sok jeles szabadságharcos emigránsunk szerte a világon úgy szerzett újabb dicsőséget a magyar névnek, hogy beírta nevét más nemzetek történelmébe. Az Észak-amerikai háborúban, az olasz szabadságharcban, a Dél-amerikai harcokban egyaránt megtaláljuk a csatákban edzett, virtusokról híres magyar honvédeket és tiszteket, olyanokat, mint pl. a Rákóczi szabadságharcból **Fabrizy Kováts Mihály** ezredes, az amerikai függetlenségi háború hőst, és **Bercsényi Miklóst és fiát Lászlót**, aki Franciaország huszár-marsallja lett.

A 48-asok közül pedig említhetjük a sprigfieldi csatában lovashuszáraival együtt megdicsőült **Zágonyi Károly** őrnagyot, az olasz szabadságharcban érdemeket szerzett **Türr István** tábornokot, vagy a modern argentin hadsereget létrehozó **Csetz Jánost**, az angol-búr háborúban harcoló **Bulyovszky Károly** haditudósítót és sorolhatnánk tovább a hős harcosokat. Helytálltak nemzettársaink a polgári életben is, ahol számos területen kiváló eredményeket értek el a világ különböző részein. Ezzel az önkényuralom hazai áldozatainak –akárcsak egy évszázaddal később – ők adtak reményt és lelki támaszt, amelyre igen nagy szükség volt. Hiszen **Ferenc Ferdinánd**, aki két évtizeddel a Kiegyezés után lett az új Habsburg trónörökös, uralkodói terveiről nyilatkozva a következőket mondotta: *”E célból Magyarországot négy részre bontom fel, nyelve kizárólag német lesz. Ha szükséges Magyarországot eggyel többször a kard élével kell meghódítani. Nem látom, hogyan tudnánk ezt a szükségszerűséget kikerülni. Meg fogam találni a módot arra, hogy*

Magyarországot letöröljem a térképről. Erdélyt át kell engedni Romániának azzal a feltétellel, hogy a kialakult Nagy-Románia a Habsburg Birodalomhoz csatlakozzék, mint a federáció tagja." Trianon tehát nem pusztán a franciák, s nemcsak a kisantant találmánya és célja volt, hanem az 1867-es kiegyezést aláíró másik fél, a Habsburg-ház képviselői között is voltak és maradtak a magyar nemzet kipusztításának hívei.

Annak ellenére, hogy a Magyar Királyság és a magyar nemzet viszonylagos egységét a török és osztrák hódítók, az idegen uralkodók évszázadokon át megbontották, a magyar állam és a nemzet sorsa, létezési tere a törökök kiűzésétől a 20. század elejéig azonos maradt. **1910-ig tízmillióra nőtt a magyar népesség száma** a 18 millió lakost számláló Magyar Királyság területén, s a nemzettestből csupán egy 50-60 ezer fős *csángó-magyar* népesség élt több száz éve a Keleti-Kárpátokon túl.

A MAGYAR KIVÁNDORLÁS HULLÁMAI A XX. SZÁZADBAN.

A 20. század elejétől évről-évre növekedett, egyre tömegesebbé vált a kivándorlás a Kárpát-medencéből, ahogy József Attila írta: „*s kitántorgott Amerikába másfél millió emberünk*”.

A magyarok legnagyobb számban és arányban a veszített háborúk, a trianoni tragédia és a leverett 56-os szabadságharc miatt menekültek el szülőföldjükről, s váltak száműzöttekké, emigránsokká a 20. században.

1. A XIX- XX. század fordulójától, Észak-Amerikába irányult az **első nagy kivándorlási hullám**, amely 1924-ben, az USA-ban bevezetett korlátozó intézkedésekkel ért véget. **Az I. világháborúig** a Kárpát-medencéből másfél millió ember vándorolt ki az Egyesült Államokba, akiknek a korabeli becslések szerint kb. egyharmada – **félmillió** – volt **magyar** nemzetiségű. Többségüket a jó munkalehetőség, a gyors meggazdagodás vágya vitte a tengeren túlra.
2. **Az I. világháborút követő országvesztés zűrzavarából** került ki a **második menekülthullám**. **Akkor**, a területének és vagyonának kétharmadától, s nemzettársainak harmadától megfosztott Magyar Királyságból **több százezer magyar** keresett menedéket szülőföldjétől távol. Az elcsatolt területeken határon túlra került magyarok közül ekkor negyedmilliónyan menekültek át a csonka hazába, **de majdnem kétszázezren kaptak menedéket a nyugati világban** is.
3. **A kivándorlás harmadik nagy hulláma a II. világháborút megelőző és követő években tetőzött ismét**, amikor a zsidóüldözés, majd a szovjet megszállók és az önkényuralom elől **több mint félmillió honfitársunk menekült nyugatra**. Ezeknek kb. egyharmada a háború után hazatért, de közülük is több tízezer fiatal szovjet hadifogságba hurcoltak.
4. A 20. század **negyedik** nagy elvándorlási **hullámát az 1956-os szabadságharc leverését követően**, a megtorlás elől **menekült mintegy 200 ezer honfitársunk** alkotja. Közülük kb. 180 ezren az osztrák, 20 ezren pedig a jugoszláv határon át hagyták el az országot és kerültek menekülttáborokba, onnan pedig a nyugati világ szinte minden országába.
5. Ki kell egészítenünk e képet azzal, hogy 1968-ban Csehszlovákiából, majd a hetvenes évek végétől Ceausescu diktatúrája elől Romániából, a kilencvenes években pedig a délszláv háborúk elől menekülve, a volt Jugoszláviából érkeztek és érkeznek nyugatra tömegesen emigránsok, köztük **több mint százezer határon túli magyar, az elcsatolt területekről**

Ha mindezeket összegezzük, akkor **külhoni magyarok számát – a leszármazottakkal együtt – ma 2,5 millió főre becsülhetjük**, amelyben benne foglaltatik a magyarul már nem vagy alig beszélő, de magát a népszámlálási íveken magyar származásúnak (is) valló, mintegy másfélmillió

amerikai, illetve Magyarországhoz, a magyar kultúrához, nyelvhez (is) kötődő mintegy kétszázezer zsidó-magyar. Ők identitásváltással lettek Izrael Állam zsidó polgárai. Ez a történetileg és társadalmilag tagolt két-és félmillió nemzetrészünk igen eltérő kulturális háttérrel, illetve nemzettudattal éli meg magyarságát, nemcsak időbeni rétegződése és hazai kötődése, hanem főleg a hazától való földrajzi távolsága, s befogadó környezete miatt.

A VILÁG MAGYARSÁGÁNAK LÉLEKSZÁMA

A *Magyarok Világszövetsége* a külföldi magyar szervezetek és vezetőik segítségével **1996-ban**, amikor a főtitkára voltam – hiteles adatok és mérvadó becslések alapján – fölmérte *a világ magyarságának számát és azt 15,5 millió főben állapította meg. Ebből akkor 13 millióan a Kárpát-medencében, a történelmi Magyarország területén éltek.* Közülük 9,8 millióan Magyarországon; 1,8 millióan Erdélyben; 600 ezren a Felvidéken; 360 ezren a Vajdaságban; 200 ezren Kárpátalján, 20 ezren Horvátországban; 10-10 ezren Szlovéniában, illetve az Őrvidéken, Ausztriában. Az elmúlt évtizedben közel félmillióval csökkent e szám.

A világ Kárpát-medencén túli részén található több mint két és félmillió nemzettársunk számszerű megoszlása a következő: **Ausztrália és Új-Zéland 60.000 magyar**

	Afrika	
30.000 magyar		
	Ázsia	
230.000 m ill. zsidó magyar		
	Dél-és Közép-Amerika	130.000
magyar		
	Észak-Amerika (USA, Kanada)	1.730.000 m. és m. származású
	Európa	
360.000 magyar		

Külföldi magyar diaszpóra összesen: 2.540.000 magyar,

Ez az adat azonban csalóka, hiszen a számba vettek fele már nem beszéli a magyar nyelvet, ezért nehezen tud bekapcsolódni a magyar munkába és a közösségek életébe, ám magyar kötődését megvallja még a népszámlálási íveken is. Tehát a külföldi magyarok közül **egymillióra becsülhető a magyarul is beszélők száma, másfélmilliónyan már csak szívükben vallják magyaroknak** (is) magukat, nyelvükben nem azok. Őket már csak új hazájuk nyelvén, egy közvetítő nyelven vonhatjuk be a nemzet szellemi vérkeringésébe.

A diaszpóra bevonása Izrael és néhány más diaszpóra-nemzet fiai esetében is hasonlóan történik, azzal a különbséggel, hogy:

- **vannak közöttük olyanok államok, akik államilag erőteljesen segítik a diaszpóra megszerveződését, anyaországi kötődését, anyanyelvi oktatását és megmaradását (pl. horvátok, lengyelek, szlovének, litvánok, németek, lettek, észtek, stb.),**
- **van ahol – a kölcsönös segítő szándék mellett – a diaszpóra anyaországot támogató akciói meghatározóan járulnak hozzá a nemzeti lét kiteljesedéséhez (zsidók, írek, örmények, kínaiak, olaszok, görögök..)**
- **vannak a tájékozódó útkeresők, akiknél még változó, vagy kialakulatlan a megnőtt új diaszpórájukkal létrejövő viszony (oroszok, szerbek, szlovákok, ukránok, románok stb.)**

Magyarország elvileg és történelmileg is az első két csoport valamelyikéhez tartozna, a valóságban azonban – főleg a fél évszázados szovjet-kommunista önkényuralom hatása, s a nemzeti intézmények hazai rombolása és külföldi eróziója miatt – inkább **a diaszpórájukkal nem törődő (főként volt gyarmattartó) államok (spanyolok, hollandok, angolok, portugálok, törökök...)** negyedik csoportjához sorolható. Ez a mi esetünkben öngyilkos nemzetstratégia!

MAGYAROK NYUGAT-EURÓPÁBAN

Az Európai Unió tagságunk óta különösen fontos lenne kapcsolatépítésünk a korábban ellenségesnek tartott, immár szövetséges EU országok magyarságával. Nézzük, ők hol élnek!

TÁBLÁZAT: Nyugat- Európa magyarságának megoszlása térben és időben

Az ország neve	1900-1956 között, az I. és II. hullámban érkezettek /fő	1956 után, a III. hullámban és utána érkezettek /fő	A magyarok jelenlegi száma összesen/fő
Ausztria +	24-25 000	16-20 000	40-45 000
Belgium	8 000	6-7 000	14-15 000
Dánia	2 000	2 000	4 000
Franciaország	20-22 000	20-23 000	40-45 000
Hollandia	7 000	4-5 000	11-12 000
Németország ++	50 000	70 000	120 000
Nagy-Britannia	8-9 000	18-21 000	25-30 000
Norvégia	2 000	2 000	4 000
Olaszország	2 000	7-8 000	9-10 000
Svájc	1 000	18-21 000	18-20 000
Svédország	5-6 000	20-21 000	25-27 000
Portugália és Spanyol o.	1 000	1 000	2 000
Egyéb országok+++	25-30 000	2-3 000	27-30 000
Mindösszesen:	155-165 000	186-201 000	341-366 000
+Burgenland/Ausztriában nem szerepel ++ a kitelepített németek nélkül +++Balti áll. Csehország, Finnország	10 000	fogyás 10 000	10 000

A fenti táblázatból látjuk, hogy a nyugat-európai népesség alig hét ezrelékét kitevő magyar szóróvány a kontinens minden népét és nemzetét színezi.

Erőteljes a jelenlétünk a hozzánk földrajzilag, történetileg és lelkileg is legközelebb álló **német nyelvterületen: Ausztriában, Svájcban és Németországban. Tekintélyes** a magyar diaszpóra jelenléte a **Nagy-Britannia–Benelux országok–Skandinávia térségben** is, de igen **szerény mértékű Dél-Európa** újlatin népei (spanyolok, portugálok, olaszok) között.

Látható a magyar diaszpóra történeti rétegződése is az egyes országokban. Így például az a tény, hogy Svájc, Nagy-Britannia, Svédország és Olaszország magyarságának túlnyomó része 1956 után kapott menedéket, míg a többi országokban a “régi” és az új emigráció közel azonos arányú. A magyarok zöme önként menekült a befogadó országokba, kivéve Csehországot, amelynek 20 ezer főnyi magyarsága részben a háború utáni kényszer-áttelepítések révén került a Felvidékről a Szudéta-vidékre, Prágába, Cseh- és Morvaország más tájaira. Végezetül elmondható, hogy Európa minden országában élnek magyarok, még az olyan kis államokban is, mint pl. Monaco, Vatikán, San Marino, Lichtenstein, vagy Andorra..

Nyugat-Európa magyarsága amint a körülményei engedték, igyekezett megszerveződni, magyarságszolgálatot vállalni. 1956 előtt és után egyaránt szoros kontaktusra törekedett szülőföldjével, a Kárpát-medence magyarságával, s különösen a kettős elnyomásban élő nemzetrészeket támogatta. A szovjet-kommunista zsarnokság évtizedeiben **a nyugati magyar emigráció felbecsülhetetlen szerepet játszott a keresztény, magyar, nemzeti és polgári hagyományok, értékek megőrzésében, átmentésében**, fontos szellemi teljesítmények, (Pl. Bibó, Cs. Szabó, Márai, Wass Albert stb.) kiadásában megismertetésében, **az 1956-os forradalom és szabadságharc örökségének ápolásában**, hiteles felmutatásában, **a határon túli magyarság gondjainak föl vállalásában**, érdekvédelmükben, támogatásukban, ill. **a magyar demokrácia és a nemzeti függetlenség gondolatának ébrentartásában**.

Országhatárokon átnyúló szervezeteik közül kiemelkedik az anyaországi, a határon túli és a külhoni magyarok közötti kapcsolatok építésében és a hazai rendszerváltás szellemi előkészítésében is jelentős szerepet vállalt **Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem**. Alapítója 1969-ben **Szabó Zoltán**, tiszteletbeli elnöke **Cs. Szabó László** volt. Első főtitkára, **Szépfalusi István**, majd későbbi elnökei, **Szóllósy Pál**, **Szóllósy Árpád**, **Balla Bálint**, **Kovács Andor** és **Bárczay Gyula** vezetésével tevékeny könyvkiadást folytató, konferenciákat rendező szervezetté formáltak. Egész Nyugat-Európa magyar szellemi életét, vérkeringését jó irányban befolyásolta, s áttört a vasfüggönyön, akárcsak a **Pax Romana** mozgalom és a **Katolikus Egyetemi Mozgalom** (KMEM), melyek az 1949-ben Magyarországon történt betiltásuk, de főként 56 után fejtették ki értelmiségnevelő és fórum szerepüket Nyugat-Európában. Hasonló szerepet tölt be éves konferenciáival az **Európai Magyar Evangéliumi Ifjúsági Konferencia** (EMEIK).

1945-től Európában szerveződött újjá a hazánkban betiltott legjelentősebb magyar ifjúsági szervezet, a **Külföldi Magyar Cserkészszövetség (KMCSZ)**, amelynek központja **Bodnár Gábor** tevékeny szervezőmunkája révén 1951-ben átkerült az USA-ba. A világ magyar ifjúságára kiterjedő szervezetnek történelmi érdemei vannak a magyar cserkészeti hagyomány megőrzésében és a rendszerváltást követő újjászervezésében a Kárpát-medence egészében.

Most a millenniumi ünnepségen említsük meg, hogy a **Szent Imre kultusz** ápolásában is kiveszik részüket cserkészeink; a világon 18 magyar cserkészcsapat viseli Szent Imre nevét.

A nyugat-európai országokban működő cserkészcsapatok irányítását ma az I. Európa Kerület fogja össze München központtal. Az I. kerület négy körzetre oszlik: Ausztria, Németország, Svájc, Svédország, melyekhez hollandiai, belgiumi, franciaországi magyar cserkészcsapatok, rajok és őrök is tartoznak. Sajnos a többi országban nem fogja össze, nem neveli a fiatalokat.

Egy-egy magyar sziget létét, megmaradását és nemzethű szellemiségét sok kis szervezet szolgálja, de sok országban kialakultak olyan műhelyek, amelyek egész Európa magyarságát besugározták egyes rendezvényeikkel, akcióikkal, kiadványaikkal mint pl.

**a Svájci Magyar Irodalmi és Képzőművészeti Kör (SMIKK),
a Becsületadó Alapítvány a Magyar Kultúra Támogatására (Bázel),
a Máltai és a Johannita Lovagrend,**

*a Szepsi Csombor Márton Kör (London),
a Mikes Kelemen Kör, (Hollandia)
a Müncheni Magyar Intézet, Széchenyi Kör, (Németország)
a Leuveni Collegium Hungaricum, (Belgium)
az Európai Szabad Magyar Kongresszus,
az SOS Erdély Bizottság, a Pro Kárpátalja Alapítvány (Genf),
a Dies Academicus Hungaricus Genevensis (Svájc),
a Bornemissza Péter Társaság, a Szent István Egylet, az Európa Klub (Bécs),
a Magyar Ökumenikus Önképzőkör, az Erdélyi Könyv Egylet (Stockholm) stb.*

Ezek többsége irodalmi, kulturális és művelődéspolitikai tevékenységet folytatva szolidaritást vállalt az elnyomott magyarokkal és a keresztény nemzeti szellemiséget táplálta.

A magyarság széles körére hatottak azok a rádióadások, amelyek áttörtek a vasfüggönyön, s egész Európát besugározták. Ilyen volt pl. a kiváló magyar munkatársi gárdával Münchenben dolgozó, **Szabad Európa Rádió**. Színvonalas és rendszeres kulturális és politikai műsort sugárzott Londonból a **BBC** és Kölnből a **Deutsche Welle**, és Münchenből az **Amerika Hangja** magyar adásai is.

A magyar szellemi életre termékenyítően hatottak, ha eljutottak a jól szerkesztett, hézagpótló folyóiratok és a cenzúrázatlanul megjelenő cikkek, tanulmányok amelyeket pl. az 1951-től 1990-ig Münchenben, **Borbándi Gyula** szerkesztésében megjelenő **Új Látóhatárban**, s az ugyancsak ottani jobboldali lapban, a **Tollas Tibor** szerkesztette **Nemzetőrben** közöltek. Új szint adtak szellemi életünknek a Párizsba átmentett **Irodalmi Újságban**, s az 1978-1989 között szintén Párizsban kiadott **Magyar Műhelyben** olvasható *írások is*. Nemzeti szellemű könyvkiadók is működtek Nyugaton. Ma már szinte csak az 1980-tól működő **Bécsi Napló** él a korabeli híres nyugat-európai sajtótermékeink közül.

A KÜLHONI MAGYAR NEMZETRÉSZ MAI HELYZETÉRŐL

A kilencvenes évek nagy reményei és nekibuzdulása után egy évtizeddel – immár az Európai Unió tagországaként – megállapíthatjuk, hogy a szovjet birodalom összeomlását és a rendszerváltásokat követően, inkább romlott, mint javult a külhoni magyarok helyzete.

A magyar állam feléjük irányuló figyelme nőtt, a nemzetközi szervezetek és a befogadó országok támogatása viszont csökkent, s maguk is úgy vélték, hogy a független, demokratikus állam létrejöttével korábbi nemzetvédő és értékmentő funkcióikat elvesztették, fórumaik, műhelyeik is elsorvadtak. Pedig *az elmúlt évszázadban önerőből számos olyan középületet és intézményt hoztak létre a külhoni magyar közösségek, amelyek a nemzeti vagyoni fontos részét alkotják*, s egyesek köztulajdonban való működtetése, fenntartása bizonytalanná vált. Példaként említem a külhoni magyarok több, mint a felét kitevő katolikus közösségeket:

(A külföldi magyar katolikus egyházi közösségek, missziók, lelkeszi központok kontinensenként:

Észak-Amerika: 29

– **Amerikai Egyesült Államok: 16** (Chicago, Cleveland I+II, Detroit, Devon, East Chicago, Fairfield, Irving, Matawan, New Brunswick, New York I+II, Orange Ville, Passaic, Perth Amboy, Portola Valley **+32 magyar közösség, ahol nincs magyar pap**) –

– **Kanada: 13** (Calgary, Courtland I+II, Hamilton I+II, London, Montreal, Ottawa, Toronto, Vancouver, Welland I+II, Windsor **+ 3 magyar közösség, ahol nincs magyar pap**)

Dél-Amerika: 2 – Brazília: 1(Sao Paulo) – Venezuela:1 (Caracas) s tucatuji közösség, ahol nincs magyar pap

Európa: 28 – Anglia: 2 (London, Rochdale) – Ausztria: 5 (Bécs, Graz, Innsbruck, Klagenfurt, Linz) – Belgium: 2 (Brüsszel, Liege) – Franciaország: 2 (Lyon, Párizs) – Németország: 11 (Augsburg, Frankfurt/M, Hamburg, Karlsruhe, Köln, München, Münster, Nürnberg, Passau, Stuttgart, Würzburg) – Norvégia: 1 (Oslo) – Olaszország: 2 (Firenze, Róma) – Svájc: 3 (Basel, Fribourg, Zürich) – Legalább tíz magyar pap hiányzik itt is.

Ausztrália: 3 (Adelaide S. A., Melbourne VIC, Sydney NSW) A magyar papok hiánya itt, és Afrikában is égető.

A külföldön élő magyar és magyarul beszélő katolikus papok létszáma: 280 fő. (közülük azonban csak 98 fő működik a magyar lelkipásztori szolgálatban, 63 főállásban, 35 pedig besegít.) Valamelyest jobb ennél a helyzet a protestáns egyházakban, különösen a reformátusok körében.

A számtalan magyar templom, iskola, közösségi ház és intézmény közül is kiemelkednek azok, amelyek egy-egy régió, vagy földrész magyarságát szolgálják, mint pl. a magyar reformátusok *ligonieri Bethlen Otthona* és Gyűjteménye, a *washingtoni Kossuth Ház*, a *melbournei Magyar Központ*, a dél-afrikai *Magyar Tanya*, a *KMCSSZ Sík Sándor Cserkészparkja (USA)* és cserkészparkjai szerte a világon, csakúgy mint a *magyar házak* világ magyarok lakta nagyvárosaiban (*Párizs, New-York, Stockholm, München, Torontó, Buenos Aires, Sidney, Caracas, Montevideo, stb.*), vagy az olyan egyházi-kulturális épületegyüttesek, mint a magyar bencések által a braziliai *Sao Paulóban épített Szent Gellért Kolostora*, illetve a *kaliforniai Woodside (magyar) Bencés Iskola* és hosszan sorolhatnánk, hiszen **több, mint ezer magyar közösségi tulajdonú intézmény működik ma is a világban. Ez páratlan lehetőség a magyar külkapcsolatok gyarapítására!** A külhoni magyarságot és annak köztulajdonát az utóbbi évtizedben ért veszteségek mellbevágóak. Ezek közül néhányat megemlítek:

1. A főttebb tárgyalt *nyugati magyar műhelyek, munkahelyek, lapok rádióadók és kiadók fölszámolása* mellett az utolsó magyar tannyelvű középiskola, a *Burg Kastli Európai Magyar Gimnázium* is végveszélybe került. Az egyházak is erősen csökkentették a hitéletet, a magyar lelkészek, a magyar nyelvű misék számát. Ezzel együtt idegen kézbe került, vagy privatizálták a magyarok által épített templomok és egyházi-közösségi épületek egy részét is. A magyar intézmények is fogyatkoztak
2. A többség számára elveszett a világ magyarságának hazai érdekképviselőre –Teleki Pál, Perényi Zsigmond és a magyar emigráció vezetői által– létrehozott, a diktatúra alatt eltorzított, majd 1993-ban újjászervezett *Magyarok Világszövetsége* is. Eredetileg a nyugati magyarok érdekvédelmére,összefogására létesített szövetség az újjászervezéskor a magyarság egészének képviselőre vállalkozott, de egy évtizedes útkeresés után a nyugati magyarság zöme számára elvesztette hitelét és érdekképviselői jelentőségét, amelyet fölerősített a hazai parlamenti támogatás megvonása. A külhoni magyar szervezetek jórésze már nem vesz részt munkájában.
3. 2007 elején a nemzetrontó neoliberális kormány fölszámolta a *Határon Túli Magyarok Hivatalát, MÁÉRT-et, a Teleki Intézetet, az Illyés Közalapítványt, az Apáczai Közalapítványt, az Új Kézfogás és a Segítő Jobb Alapítványt* és egyes minisztériumok érdekelt főosztályait, amelyek másfél évtizeden át, részben a külhoni magyarság szolgálatában is működtek. De említhetem a már 2004-ben privatizált *Nemzeti Tankönyvkiadót*, s más nemzeti intézményeket. Az újonnan kreált, kevesebb forrással működő *Szülőföldünk Alaptól* nem várható, hogy pótolja elődeit. A bajokat tetézi, hogy a magyar-magyar kapcsolatokat szervező hazai civil szervezeteket, mint pl. a *Bethlen Gábor Alapítványt, a Pro Hungaris Kulturális Értékközvetítő Alapítványt*, hátrányos intézkedések sújtják: költségvetési támogatást nem kapnak, pályázati lehetőségeik csökkentek, szűkülnek.

Mostoha körülmények között, de működik még a **Duna TV**, és néhány más, a külhoni magyarokat is szolgáló egyházi szervezet és nemzeti intézmény (**OSZK, MOL, NM, MTA, Balassi Intézet...**) egyre nagyobb ellenszélben, csökkenő költségvetési támogatással. Biztató példa is van: pl. a **Református Világszövetség** vezetőségében számos külhoni képviselő található, s az is, hogy a

Partiumból származó **Dr. Cserháti Ferenc** új Esztergom-Budapesti **püspök**, két évtizedes müncheni szolgálat után, a bajorországi magyarság lelkipásztorából most **a nyugati magyar katolikus szórvány vezetője** lett, nagyszerű célokkal. Az internet révén **új kommunikációs csatornák nyíltak**, kitűnő honlapokat hoztak létre a külhoni magyarok világszerte. (pl. MagyarOnline, HUNSOR, MIKES, KMCSSZ, HHRF, Nyugati Hírlevél, stb.)

Összegezve megállapítható, hogy **a magyar kisebbségek EU-n belüli és világpolitikai támogatottsága a rendszerváltás óta keveset változott**, az utóbbi években lehetőségeik egyre szűkülnek, **helyzetük bizonytalan**: a politikai széljárástól jobban függ, mint a törvényektől.

A mai Magyarország határain túl élő **nemzetrészek közül** az anyagilag, gazdaságilag viszonylag a legjobb körülmények között élő **nyugati magyar diaszpóra veszélyeztetettsége a legnagyobb**, hisz **a kulturális élet**, a hitélet és **az anyanyelvhasználat terén a legrosszabb helyzetben van**. Náluk a rendszerváltás óta **a közösségi önkifejezés lehetőségei és fórumai megcsappantak, gyermekeiknek alig egytizede vehet részt szervezett magyar oktatásban** (iskolai részképzés, heti 4-6 anyanyelvi óra, hétvégi - egyházi, vagy cserkész – iskola, nyári anyanyelvi tábor...). Az iskolák illetve az önkormányzatok csak néhány országban (Finnország, Kanada, Svédország, Ausztrália...) nyújtanak ösztönzést, vagy támogatást a bevándoroltak anyanyelvi oktatásához. A nyugati szórvány magyar származású fiataljainak túlnyomó többsége így magyarul nem tanul, nem tud, asszimilálódik, legfőljebb származástudatát őrzi - családi hatástól függően halványabban, vagy erősebben. A nyugati magyar diaszpóra becsült adatait ezért óvatosan kezeljük, mivel a népszámlálási kérdőíveken magukat magyar származásúnak (is) vallók közel kétharmada nyelvünket nem beszéli, kultúránkat alig ismeri. A rendszerváltás utáni szabadabb légkörben, a hazalátogatások, hazatelepülések nyomán a fiatalok körében érzékelhetően nőtt az óhazával való ismerkedés és a magyarul tanulás igénye, amit csak egy rájuk is figyelő nemzetpolitika és államszervezet tartósíthat. Ahogy egy jeles írónk vallotta: **Trianon után Magyarország legjobb külpolitikája csak a nemzethű belpolitika lehet**. Ennek hiánya gyengíti a nemzeti kohéziót, a létfontosságú együttműködést a Kárpát medencében és azon túl még inkább. A tapasztalatok és az ismertetett tények alapján úgy tűnik, hogy ma már **a nemzeti identitás és a nemzettudat letisztulásának, erősödésének** nem annyira külső, hanem elsősorban **belső erkölcsi és politikai akadályai vannak**.

Ahogy a Kádár-korszakban **Németh László** írta: „*A magyarság szétesése az utóbbi években meggyorsult. Gyengül a vonzáscentrum, amely a határokon túlrekedt, a világban szétszóródott magyarokat idekösse; – fogyó ellenállással zuhannak más, erősebb központok felé. De gyengül a magyarság kohéziója idebenn is; a legsztelenebb, magunktól elidegenítő divatnak is gyorsan táborra nő, ami magyarságunkra emlékeztet – ha múlt az, ha szokás, ha irodalom: ellenszenvenessé lesz.*

A legnagyobb baj, hogy e folyamat ellen védekezni sem szabad. Fennmaradásunk gondjaitól szenvedni, azokra célozni is: nacionalizmus. A nacionalizmus szóval olyan visszaélés folyik, amely fölé egy nemzeti idegbénulással...” (Németh L. Levél a nacionalizmusról, 1967)

Ez a nemzet, **a nemzethű értelmiség elleni harc manapság újraéledt, tovább folytatódik**. Utalok itt a sorsfordító, 2004. december 5-i kudarcos népszavazási kampányra, a magyar közélet áldatlan vitáira, a nemzeti érdeket képviselő személyek, műhelyek, közintézmények és a keresztény

egyházak elleni folyamatos politikai és médiatámadásokra, a „nacionalista, antiszemita, rasszista” megbélyegzések indokolatlan és gyakori használatára, a nemzeti vagyon tékozló privatizációjára, a határon túli magyar testvérharcokra, az emigrációban lassan leépülő magyar diaszpóra szétzilálódására, folyamatos eróziójára.

A magyar diaszpóra legsúlyosabb problémája, hogy rendkívül szétszórtan, a világ félszáz országában él. **Ez a nemzetrész szervezetlen, és tagjainak többsége bizonytalan a mai Magyarországhoz való viszonyát illetően.** Dél– Amerika magyar kolóniáin kívül minden más földrészen és országban a **magyarok nem alkotnak lakóhelyi közösségeket**, mint pl. a görögök, az olaszok, a zsidók és jónéhány más náció tagjai, hanem a helyi lakosság társadalmi rétegeihez területileg is igazodva integrálódnak a városi közösségekbe. Az asszimiláció mindenütt meglévő készletén túl a magyarok individuális beállítódása, történelmi rétegződése, egymástól való térbeli távolsága is akadály a nemzeti megmaradást segítő szervezettebb közösségi élet kialakításának, az iskolák és a magyar intézmények létesítésének és fenntartásának.. További gond, hogy az országok zömében előző állampolgárságuk alapján sorolják őket a statisztikákba, így pl. az erdélyi magyarokat románként, a vajdaságiakat szerbként tartják számon a hivatalokban, amit évtizedek óta hiába próbálnak korrigálni. Ebben sajnos a magyar állam és külképviseletei nincsenek segítségükre.

Idetartozik, hogy *a magyar állam külképviseletei és külföldi kulturális intézményei hosszú évtizedeken át nem segítették, inkább bomlasztani igyekeztek a külhoni magyarság szerveződéseit és alakuló szervezeteit, intézményeit, fórumait, lejártni jeles képviselőt. Ez a szemlélet a rendszerváltás után némileg változott, néhol megfordult, de az utóbbi években a visszarendeződés jelei tapasztalhatók. Akárcsak a Magyarok Világszövetségében,* amely a kommunista önkény időszaka alatt eredeti hivatását megcsúfolva, a külhoni magyarságot bomlasztó céllal működtették Rákosiék, majd Kádárék is. A „rendszerváltás” utáni választásokat és kormányváltásokat követő hiányos szervezeti, vagy visszás nemzetstratégiai lépések, erősen lehűtötték, olykor a visszájára fordították a sarjadó együttműködési szándékokat. A régi reflexek olykor előtörttek, a bizalmatlanságot táplálták, miközben **erősíteni kellett volna** a kivándoroltakból és emigránsokból érlelődő, nemcsak a nemzettel, hanem **a szuverén magyar állammal is szolidáris diaszpóra-lét feltételeit.**

JÖVŐNK ÉS LEHETŐSÉGEINK AZ EURÓPAI UNIÓBAN

*„Szabadság csillaga volt hajdan a magyar,
de ma már maga sem tudja, hogy mit akar...”(Babits M.)*

Az Európai Unió csatlakozás rendkívüli kihívást jelent a magyar nemzet számára. Egyrészt arra készíti, hogy tudását, közösségei szolidaritását és maradék erőit mozgósítva, erősítse nemzeti integrációját és érdekérvényesítését az Unió keretében. Másrészt azt a veszélyt is

hordozza, hogy kellő összefogás és energia híján a gazdaságilag amúgy is gyenge magyar társadalom kohéziója gyengül, önfeladó magatartása a globalizáció ellenhatásaként erősödő nacionalizmusok asszimilációs folyamatait táplálja.

Hasonló összefogásra lenne ma szükség, mint a kipusztulásunkat hirdető Herder jóslata után a reformkorban, melynek nemzetstratégiáját fényesen igazolta újjászületésünk és megmaradásunk. A XXI századi új magyar nemzeti integrációban a hazai EU képviselőkön túl szerepet kellene vállalnia a környező magyarlakta EU tagországok, (Ausztria, Szlovákia, Szlovénia, Románia) magyarságán túl, Nyugat-Európa többi országában szétszórta élő magyar diaszpóra képviselőinek, a potenciális magyar lobbynak is. Azokra a nemzeti kötődésüket megvalló külhoni magyar választókra és tisztségviselőkre gondolok, akik között számos kiválóság található a politikusok és a gazdasági szakértők körében. Igaz, hogy ellenpélda is akad. Akad pár kalandor, s van olyan önérdékű, vagy idegen érdekeknek elkötelezett „magyar disszidens” is, aki a hazai nemzetsorvasztó erőket támogatja külföldön. A nemzeti szolidaritásra nagyobb az esélyünk a tudomány és a művészet világában, ahol a külföldön élő magyar Nobel-díjasok, világhírű tudósok, zenészek, filmesek és építészek igen jelentős befolyásoló tényezői szakterületüknek, a nemzetközi kulturális közéletnek: képviselői a magyar kultúrának.. A sportéletben is kitűnő eredményekkel büszkélkedhet nemzetünk. A leghatásosabb mégis az emigránsok zömét alkotó felelős és tudatos polgár, aki a „hass, alkoss,gyarapíts” jegyében, egyénileg mindenek előtt saját példájával, becsületesen elvégzett munkájával képes helytállni külhonban, s nemzeti értékeink, nagyjaink méltatásával széles körben képes gyarapítani a magyarság külföldi megismerését és jóhírét. Ennek azonban nemcsak az ***az előfeltétele***, hogy ***magyar kötődését az emigráns egyénileg, sőt szervezeten is vállalja***, ám hozzátartozik, hogy ***az anyaország és külképviseletei is méltóképp, felelősséggel kultiválják a 15 millió magyar összetartozását, együttműködését, a nemzet imázsát.***

Ha nem vigyázunk, a média által befolyásolt tömegtársadalom eltömíti a nemzeti szolidaritás hajszalereit, az értékekre és saját tradíciókra épülő kisközösségek vitalitását. A konzumidiotizmus és a szellemi-kulturális nihil felé sodorja a nemzet zömét. Ez azonban nemcsak bennünket érint, hanem tágabb hazánkat Európát, sőt az egész világot, amely ma erkölcsi válsággal küszködik. Ebben a helyzetben kellene tudatosítanunk Babitsnak a magyar jellemről 1939-ben írott tanítását, amelyből csak pár mondatot idézek. „*Nemzet vagyunk, a szó régi, szellemi, jogi, erkölcsi értelmében; nem pedig faj a tülekedő fajok között, se nem valami kicsiny erőlködés a nagy erők félelmes csataterén. Csak nem akarunk ilyenné válni? Meg kell maradnunk nemzetnek, léleknek, szabadnak, nemesnek, alkotónak, keleti nyugalomban, mely mindenkiel dacol, szellemi erőben, mely senkinél sem érzi hátrább magát. Nem átváltozásra, magunkból való kikelésre van szükségünk. Inkább magunkhoz való visszatérésre. Magunkbaszállásra.*”

E szellemiség jegyében a nemzeti intézmények, a magyar nyelvoktatás és a kultúra hazai és külhoni bázisainak megerősítésével, az új kommunikációs lehetőségek felhasználásával kell fokoznunk a nemzeti kohéziót, csökkentenünk szétszórásunk hátrányait, különben fokozatosan

beolvadunk a világ félszáz országának népi kohójában. A külhoni és a határon túli magyarok problémáinak megértése és átélése egy virulens európai közegben hozzájárul a hazai toleranciaszint emelkedéséhez, a hasonló helyzetben lévő kisebbségek problémáinak empatikusabb kezeléséhez is. **A magyar kisebbségek autonómia törekvései az EU országok gyakorlatát tekintve reménykeltőek lehetnek. A hazai cigányság integrációja is** az, mert helyzetük javítása összeurópai ügygé vált, s főként szociális szempontból sürgető feladat. Az ő társadalmi beilleszkedésük folyamatát ma a munkanélküliséggel együttjáró tömeges elszegényedés akadályozza. A *politikai célzatú roma etnizálódási törekvés* és az etnobiznisz még csak egy szűk réteget érint, mivel **a hazai cigányok kilenczede magyar anyanyelvű.** Ám ha nem javítunk szociális helyzetükön, integrációjukon, a „romák” konfliktust gerjesztenek.

A nemzetstratégia és az aktuálpolitika összemosása és egymásba fojtása súlyos veszély. A tudományos kutatást ellehetetleníti, a nemzeti intézményeket és a kultúrpolitikát tönkretesz, ha aktuálpolitikai szándékoknak rendelnek alá nemzedékekre kiható programokat, szétverik az ezt szolgáló intézményrendszert. A *„Hiába füröszöd önmagadban, csak másban moshatod meg arcodat”* jegyében ezért rendkívül fontosnak tartom az összehasonlító identitás-vizsgálatokat, a nemzetstratégia több műhelyben, európai összefüggésekben történő kimunkálását. Főként azt, hogy a kutatások kiútkereső megoldásait minél szélesebb körben ismerjék és vitassák meg, s az arra hivatott köztisztviselők és politikusok törvényalkotó munkájuk, döntéseik, intézkedéseik során hasznosítsák.

Ezért **kezdeményeztem 2006 tavaszán a Nemzetpolitikai Társaságban a Magyar Diaszpóra Tanács létesítését, melynek alapvető célja lenne, a nemzetegyesítés.** Tágabb értelemben az, hogy elősegítse a nyugati (Kárpát-medencén kívüli) szórványban élő magyarok és a nemzetünkhöz kötődő magyar (és nem magyar) származású egyének Kárpát-medencei kulturális kapcsolatainak gyarapítását, magyar közösségi élményének, identitásának erősödését, szolidaritását. Elősegítené az ország külföldi megismerését, megítélésének, érdekképviselésének, hírének javítását, a személyes kapcsolatok gyarapodását is. Ezzel hazánkban és a külföldi magyarok körében ma is számos szervezet és intézmény foglalkozik, amelyek jóval eredményesebbek lehetnének, ha az uralkodó pártpolitikai gyakorlatot egy konszenzusos nemzetstratégián, nemzetpolitikán alapuló összehangoltabb működés váltaná fel. A magyar állammal és a nemzeti intézményekkel folyamatosan együttműködő magyar diaszpóra életképességét is egy ilyen, pártoktól független, a nemzetpolitikát szolgáló testület és hivatala tudná erősíteni. **Ez kormányzati feladat lesz,** ám civil szervezetként is tettünk valamit:

A szórványban élők magyar identitásának erősítése és nyelvi-kulturális kötődésük javítása érdekében alkottuk meg szerzőtársaimmal: Alföldy Jenővel, Hámori Péterrel és Kiss Gy. Csabával együtt a „HAZA, A MAGASBAN” magyar nemzetismereti tankönyvet, a külhoni magyar diákok számára, amely az itteni Antológia Kiadónál jelent meg 2003-ban, s amely immár a **Bethlen Gábor Alapítvány gondozásában** a www.nemzetismeret.hu honlapon, részben angolul is elérhető. **Világszerte használják.** E honlap folyamatos fejlesztésével, interaktívá tételével, anyagának angol nyelvű adaptációjával, az asszimiláló nemzettársak kettős kötődésének serkentésével szeretnénk hozzájárulni a történelmi sebek gyógyulásához, a magyar szolidaritás

újraélesztéséhez, a nemzetmodell „karbantartásához”. Ily módon azt is *elő kívánjuk segíteni, hogy a jelenlegi nemzetkép-töredékek – az EU csatlakozást követő években – európai kontextusban formálódjanak egységes nemzettudattá*. Az interaktív párbeszédben fejlesztendő nemzetismeret honlappal szeretnénk hozzájárulni a világ magyarságának új szellemi honfoglalásához, a vitákban gyakran emlegetett nemzeti minimum kialakításához, amely a ma uralkodó nemzetellenes erők hatását és súlyos jellemhibánkat, a testvérháborús viszályokat is mérsékelhetné. A Bethlen Gábor Alapítvánnyal is ezt szolgáljuk.

Befejezésül az ifjúság nemzeti–demokrata szellemű nevelését (egyetem, cserkészlet, Eötvös Collegium) tevőlegesen támogató, az erdélyi politikai hagyományokat követő jeles XX. századi magyar, **gróf Teleki Pál** tudós– államférfi bölcs mondatait idézem:

*„Nincsenek kis nemzetek, csak kishitűek,
nincsenek kis emberek, csak kicsinyhitűek...
Becsületünk előbbrevaló a jólétünkénél...”*

Ugye még emlékeznek rá? Ő volt a Magyarok Világszövetsége létrehozója, a magyar revízió szellemi atyja, a trianoni sebek orvosolója, a lengyel menekültek pártfogója. Nem véletlen, hogy 2004-ben, a törvényes döntéseket áthágva, felülbírálvá, e nemzethű államférfi szobrát tiltotta ki Budapestről az MSZP–SZDSZ uralta Demszky féle városvezetés.

Ez a gárda nemcsak emlékműveinket, gazdaságunkat, egészségünket, kultúránkat és fővárosunkat rombolja, hanem uralma nemzeti létünket is veszélyezteteti határon innen és túl.

A világ magyarsága vajon mit tehet a végveszélyben a magyar megmaradásáért, ha Kárpát-medencei hazánkban is *„pusztulunk, veszünk,/ s mint oldott kéve széthull nemzetünk”*? A folytonos támadások ellenére azt javasolom, hogy ne hagyjuk magunkat! Küzdjünk nemzeti létünkért, úgy és ahogy csak lehet! Vállaljuk – a külhoni magyarokkal közösen nagy elődeink örökségét–; Bethlen Gábor és Teleki Pál nemzetstratégiáját: **„MERJÜNK MAGYAROK LENNI!”**

Budapest- Csíkszentimre – Lakitelek 2007. augusztus 8-20.